

L'ENTREVISTA: MARIA ANGUERA DE SOJO PERICAS, COOPERANT INTERNACIONAL

"El trauma de la població afectada per la guerra a Síria i a l'Iraq és brutal, perquè la base econòmica i social de la qual parteixen és força alta"

És fotògrafa de professió, tot i que treballa des de fa dotze anys en cooperació internacional. Actualment és coordinadora nacional del sector de la seguretat alimentària en la resposta a la emergència a l'Iraq. Afincada a Bagdad, és un testimoni privilegiat per explicar, des de la seva experiència personal, quina és la situació en països en conflicte com Síria i l'Iraq, així com les circumstàncies de la població refugiada o desplaçada per la guerra. Al gener va participar en una xerrada, organitzada per Justícia i Pau a Sant Just, població que es la seva base a Catalunya des que va marxar a Nova York fa 24 anys, i on continua tenint vincles familiars.

Població refugiada al cap de Lesbos, a Grècia.

Des de la teva experiència personal, quina és la situació actual a Síria i a l'Iraq?

El problema en aquesta zona no és només l'Estat Islàmic. De fet, l'ISIS ha pogut créixer perquè hi havia un buit de poder en aquests dos països. Síria, concretament, ja estava en guerra abans de l'escissió entre l'ISIS i Al Qaeda, un conflicte en el qual es calcula que han perdut la vida unes 250.000 persones des que va començar i en el qual les forces de Bashar són responsables de més del 75% de les morts civils aquest 2015. Pel que fa a l'Iraq, era un país completament desestabilitzat després de la invasió

l'any 2003. A això cal afegir l'augment de les tensions entre fraccions sunnites i xiïtes.

Un dels problemes més seriosos, a banda de la situació humanitària –que òbviament és terrible, és que passarà quan el conflicte s'acabi: les comunitats a ambdós països s'han destruït, persones que abans vivien ara són enemigues, hi ha una generació de nenes i nens perduda que han viscut una brutalitat indescriptible, que no han estat escolaritzats i que, en els cas de les nenes, han estat casades per força i, en el cas dels nens, reclutats de ben petits

per fer la guerra. La meua opinió personal és que encara que desaparegui l'ISIS, les tensions entre sunnites i xiïtes i an l'àmbit tribal a l'Iraq, i els conflictes entre rebels i les diverses faccions armades a Síria, seran molt difícils de superar.

Quina és la tasca que desenvolupes a la zona?

La resposta humanitària a emergències actualment es divideix en sectors per assegurar una millor coordinació, coherència en la resposta i la utilització possible dels recursos existents. La meua feina és coordinar

totes les organitzacions que treballen en la resposta humanitària alimentària a l'Iraq, i garantir, en la mesura de les possibilitats que tothom rebi la mateixa assistència de forma digna. També tenim en compte qüestions de gènere i de protecció, i parem atenció en com la guerra afecta de forma diferent nenes, nens, dones i homes. Una altra part de la feina molt important és difondre i traspassar els coneixements i les metodologies a les ONG locals, per minimitzar la dependència d'ajuda externa.

Aquest Nadal, Sant Just ha enviat material al camp de població refugiada de Calais, a França. Tot i que la situació és desesperada, perquè no pot intervenir l'ONU?

En general, si un estat no demana ajuda a les agències humanitàries de l'ONU, no podem intervenir, perquè interferiríem en la seva sobirania. De totes maneres, França és un país amb capacitat per ocupar-se de les 5.000 persones que hi ha a Calais. Si no ho fan, deu ser per raons sociopolítiques. Tot i la situació denigrant en aquest camp, cal recordar que hi ha milers de persones en condicions similars o pitjors per exemple a Grècia, un país que ja té prou dificultats per

cuidar-se de la seva pròpia gent.

És important també diferenciar entre població refugiada i desplaçada, que molt sovint està en una pitjor situació que els primers, perquè acaben aixecant camps "espontanis" i allà l'assistència és molt més complicada.

Com és el dia a dia de la població refugiada?

Per mi, una de les coses més dures de les persones als camps és que, a banda del drama que han passat fins arribar allà, també han perdut el rol que tenien a la societat i a la família. Són persones com nosaltres, acostumades a anar a treballar, a estudiar, a viure en un habitatge, a tenir un cotxe i que, de cop i volta, ho perd tot i ha de viure en una tenda, dormir pràcticament a terra, i fer ser-

vir lavabos i dutxes comunitàries. El trauma és brutal, perquè la base de la qual parteixen és molt més alta en termes de benestar econòmic i social comparada amb emergències en altres llocs del món.

Tu també tens un xoc cultural quan tornes a després de tot el que veus?

Quan vinc comparteixo el mateix idioma, valors i formes de fer similars, em moc lliurement sense cotxes blindats, ni ràdios, i això no sé si és un xoc, però sí que et remou. Per mi, el més difícil quan torno a Sant Just, és veure que he estat lluny dedicada a prestar ajut a qualsevol racó del món, però, en canvi, no he pogut estar aquí quan la meua tribu, la meua família, els amics han passat per un moment difícil. A Sant Just, la meua mare també treballa amb persones que tenen dificultats, tot i que d'una forma més pròpia que jo, perquè les coneix una per una. Ella em fa recordar que les dificultats són a tot arreu, en un àmbit o altre. És clar que a zones com l'Iraq, Síria o Iemen Bagdad, Iemen aquestes dificultats s'expressen de forma més punyent i massiva, però al capdavant, tots som éssers humans i tenim dificultats, dubtes i inseguretats. ♦

SOLIDARITAT

Sant Just envia 1500 quilos de material per a la població refugiada al camp de Calais

Portar els 1500 quilos de material que es van recollir a Sant Just aquest Nadal al camp de població refugiada de la ciutat francesa de Calais ha estat la primera acció directa del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació de l'Ajuntament.

El Joan Poll, de Justícia i Pau, el Joan Mora, d'Acció Solidària i Logística, i la Mònica Parra, de l'Àrea del Servei d'Atenció a les Persones de l'Ajuntament, han estat les tres persones que han viatjat fins a Calais per fer el lliurament i han estat testimonis de la crua situació en que viuen les més de 5.000 persones que

hi ha en el camp, principalment provinents de Síria, Iran, Iraq, Eritrea, Egipte, Kurdistan i Afganistan.

La manca d'aigua i de llum també és una de les coses que més impressiona. Darrerament, el govern francès ha habilitat al costat del camp una zona on dormen un centenar d'infants i dones perquè estiguin més protegits, ja que majoritàriament al camp hi viuen homes, destaca Poll. El menjar que arriba és gràcies a l'aportació d'entitats voluntàries i de persones particulars.

"La sensació que ens va quedar en marxar del camp", explica Poll, "és

que el govern francès no fa gairebé res per solucionar aquesta situació d'emergència i la nostra intenció era aconseguir una entrevista amb el Consolat Francès de Barcelona, amb la finalitat de rebre una resposta oficial als dubtes que ens han quedat després de la nostra visita". "Justament, aquests dies, segons la premsa, sembla que hi ha molta activitat al camp i ens preocupa molt quin és el destí de les persones que es troben en aquesta situació. Aquests darrers fets encara fan més important aconseguir aquesta entrevista", afegeix.

Joan Poll
Justícia i Pau

"Dins el camp hi ha molta brutícia, no hi ha contenidors i les deixalles s'acumulen al costat de les tendes, on els excrements humans es barregen amb el fang de la pluja habitual a la zona i amb les rates".

DE FOTÒGRAFA A COOPERANT INTERNACIONAL

Va néixer a Barcelona l'any 1968. El 1993 va marxar a Nova York per formar-se com a fotògrafa de periodisme i documentació. També va fer un màster en Diplomàcia i Relacions Internacionals i va treballar com a fotògrafa centrada en temes de "submón" urbà, àrees afectades per guerrilles a centreamèrica.

Ha publicat en diaris nacionals i internacionals i ha exposat en països de tot el món. Des de 2010 treballa per les Nacions Unides, primer amb l'Organització Mundial de la Salut i, des de 2012, pel programa d'Alimentació Mundial de les Nacions Unides.